

SATISH KUMAR

“No hi ha futur sense espiritualitat”

PER GLORIA ZORRILLA

És un activista incansable, que recorre el món parlant a favor de la sostenibilitat i del compromís amb l'entorn. Però, en comptes de pintar un retrat catastrofista del futur que ens espera, Satish Kumar veu en el canvi climàtic i en la crisi econòmica un repte positiu i un moment magnífic per canviar les coses i redissenyar la nostra societat materialista. Editor de la prestigiosa revista *Resurgence*, fundador de l'Schumacher College (Devon, Gran Bretanya), autor de diversos llibres que promouen la no-violència i la filosofia holística, Kumar inspira un gran nombre de moviments ecologistes, espirituals i educatius. “Terra, ànima i societat” va ser el títol de la conferència magistral que va pronunciar en el primer Congrés sobre EcoUniversitat organitzat per la UOC l'octubre passat.

Es un activista incansable que recorre el mundo hablando a favor de la sostenibilidad y del compromiso con el entorno. Pero, en vez de pintar un retrato catastrofista del futuro que se nos avecina, Satish Kumar ve en el cambio climático y en la crisis económica un reto positivo y un momento magnífico para cambiar las cosas y rediseñar nuestra sociedad materialista. Editor de la prestigiosa revista *Resurgence*, fundador del Schumacher College (Devon, Gran Bretaña), autor de varios libros que promueven la no violencia y la filosofía holística, Kumar inspira a un gran número de movimientos ecologistas, espirituales y educativos. “Tierra, alma y sociedad” fue el título de la conferencia magistral que pronunció en el primer Congreso sobre EcoUniversidad organizado por la UOC en octubre pasado.

A tireless activist who travels the world speaking out in favour of sustainability and commitment to the environment, Satish Kumar paints a picture of the future that is far from being a vision of looming catastrophe. Instead, he sees climate change and the economic crisis as positive challenges and a wonderful opportunity to change things and redesign our materialistic society. Editor of the prestigious journal, *Resurgence*, founder of Schumacher College in Devon (UK), author of a number of books promoting non-violence and holistic philosophy, Kumar has inspired a large number of ecological, spiritual and educational movements. “Earth, Spirit and Society” was the title of the brilliant speech which he gave at the First Congress on the EcoUniversity organised by the UOC last October.

Com és la seva visió de l'ecologia? *Eco* en grec significa llar. El planeta és la nostra llar i aquesta llar, un lloc on tot està interrelacionat. *Logos* significa coneixement, és a dir, coneixement del planeta, de la nostra llar, i economia ve de *knosos*, gestió. La gestió de la nostra llar. A les universitats actuals s'ensenyà economia però no ecologia profunda. Però, com pots gestionar casa teva si no la coneixes de debò? No s'ensenyà perquè no es coneix ni s'entén. La nostra cultura és individualista. “El meu cotxe, la meva casa, la meva...”, fins i tot a la universitat t'ensenyen a interessar-te només en el teu èxit personal, en comptes de fer-ho en allò universal.

Potser cal un canvi de consciència. Tenim un punt de vista molt egocèntric. Pensem en la naturalesa en un sentit utilitarí: si ens pot ser útil o servir-nos als éssers humans. Si passem de l'egocentrisme a un altre punt de vista centrat en l'ecologia –ecocentrisme–, farem un

»»

¿Cómo es su visión de la ecología? *Eco* en griego significa hogar. El planeta es nuestro hogar y éste, un lugar donde todo está interrelacionado. *Logos* significa conocimiento, es decir, conocimiento del planeta, de nuestro hogar, y economía viene de *knosos*, gestión. La gestión de nuestro hogar. En las universidades actuales se enseña economía pero no ecología profunda. Pero ¿cómo puedes gestionar tu casa si no la conoces de verdad? No se enseña porque no se conoce ni se entiende. Nuestra cultura es individualista. “Mi coche, mi casa, mi...”, hasta en la universidad te enseñan a interesarte sólo en tu propio éxito personal, en vez de en lo universal.

Quizás sea necesario un cambio de conciencia. Tenemos un punto de vista muy egocéntrico. Pensamos en la naturaleza en un sentido utilitario: si nos puede ser útil o servirnos a los seres humanos. Si nos movemos desde el egocentrismo a otro punto de vista centrado

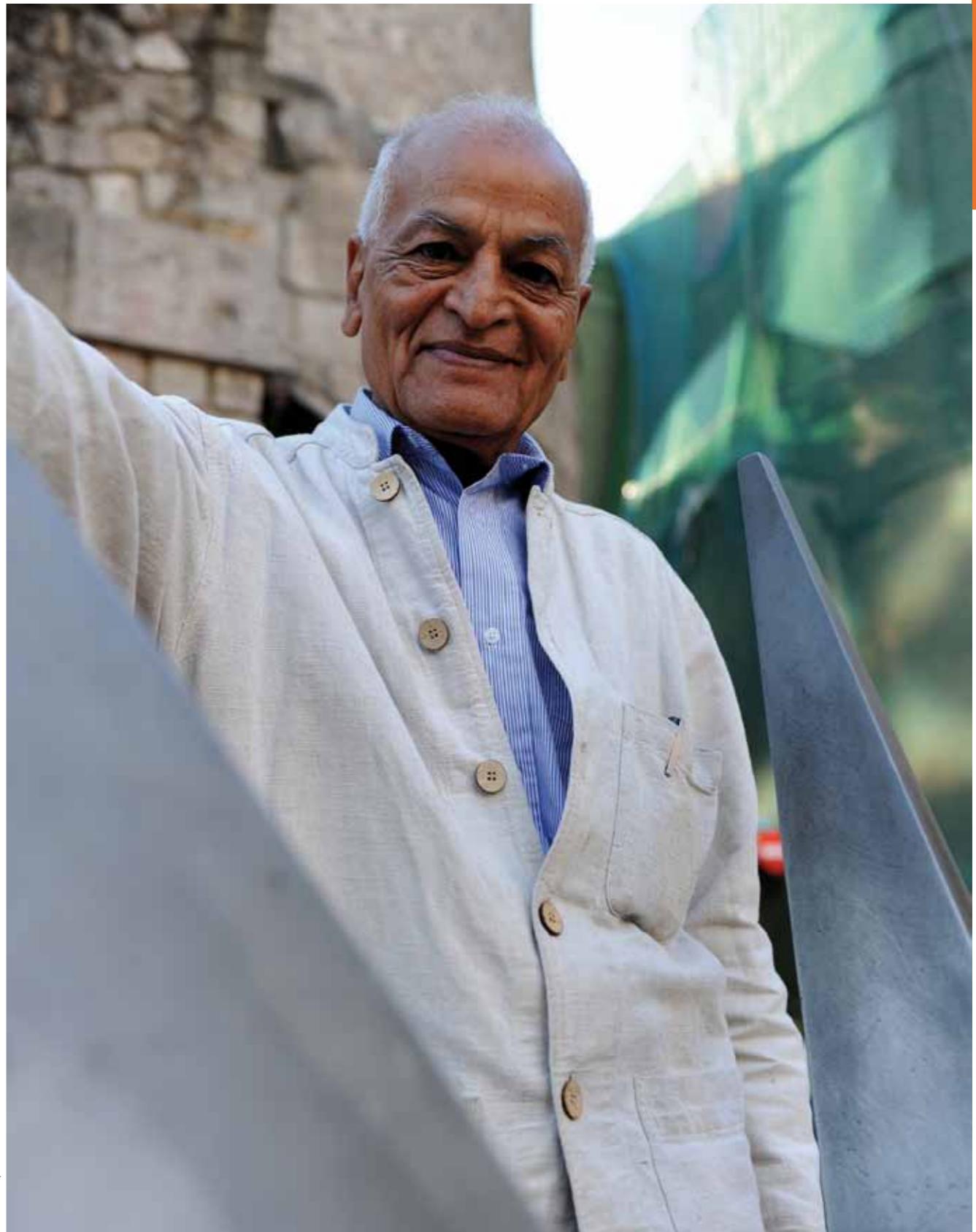
»»

What is your vision of ecology? In Greek ‘eco’ means ‘home’. The planet is our home, and it is a place where everything is interrelated. ‘Logos’ means knowledge; that is, our knowledge of the planet, our home and the economy comes from ‘knosos’, management, managing our home. At universities today we teach economics, but not in-depth ecology. But how can you manage your own house if you don’t really know it? We don’t teach it because we don’t know it or understand it. Our culture is individualistic: “My car, my house, my...”. Even at university they teach you to be concerned with your own personal success alone rather than with the universal.

Perhaps we need to change our awareness. We have a very egocentric point of view. We think of nature in a utilitarian way: how it can be useful \ or serve mankind’s needs. If we shift from an egocentric point of view to one that is centred on the environment –ecocen-

»»

“No hay futuro sin espiritualidad”
“Without spirituality there is no future”

David Campos

“Aquesta és una ‘bona’ crisi encara que sembli una paradoxa”

“Esta es una ‘buena’ crisis aunque parezca una paradoja”

“Although it sounds paradoxical, this is a ‘good’ crisis”

<<

petit gran pas per a la humanitat. És passar de *C* a *A*, un *quantum leap* (salt de quàntum). Sembla senzill però suposaria un gran canvi. Ens han rentat el cervell. Comença a l'escola primària, després a la secundària, a la universitat, a la feina... Hi ha un punt de vista cartesiana. Com deia Descartes: “Penso, per tant existeixo. Penso, per tant sóc”.

El món occidental travessa la pitjor crisi econòmica des de la Segona Guerra Mundial. És una “bona crisi” encara que sembli una paradoxa. És un moment en què podem parar, reflexionar i redissenyar la nostra societat. Buscar estratègies per moderar el creixement econòmic i el consum, com a condició *sine qua non* per reduir les emissions de CO₂. La recessió i l'escalfament global fan que economia i ecologia confluixin i també que els estadistes hagin de pensar una mica més. Per exemple, es van reunir a Copenhaguen (en la Cimera del Clima de l'ONU de desembre) per veure com es pot

plantejar el futur i molts presidents van convidar economistes de l'Índia. Vandana Shiva, per exemple, assessora Nicolas Sarkozy; fins i tot Zapatero té assessors indis, ja que ells tenen un punt de vista més holístic. Els europeus es mouen amb un sol peu i els indis, amb els dos: ecologia i economia.

Cap a on anem i com veu el futur? Sóc optimista, però no n'hi ha prou només amb l'esperança. Cal passar a l'acció. Hem de dur un estil de vida diferent, reduir el nostre consum d'energies fòssils, per no dependre tant del petroli. Cal consumir aliments produïts localment i potenciar l'economia local i els petits comerciants. Avui en dia vas a un supermercat i el menjar és de tot arreu. Transportarlo des d'Africa fins a Espanya suposa una despesa energètica que es pot evitar consumint productes locals. Evidentment, sóc antiglobalització...

reunieron en Copenhague (en la Cumbre del Clima de la ONU de diciembre) para ver cómo se puede manejar el futuro y muchos presidentes invitaron a economistas de India. Vandana Shiva, por ejemplo, asesora a Nicolas Sarkozy; incluso Zapatero cuenta con asesores indios ya que ellos tienen un punto de vista más holístico. Los europeos se mueven con un solo pie y los indios con los dos: ecología y economía.

¿Hacia dónde vamos y cómo ve el futuro? Soy optimista, pero la esperanza por sí sola no es suficiente. Hay que pasar a la acción. Tenemos que llevar un estilo de vida diferente, reducir nuestro consumo de energías fósiles, para no depender tanto del petróleo. Hay que consumir alimentos producidos localmente y potenciar la economía local y los pequeños comerciantes. Hoy en día vas a un supermercado y la comida es de todas partes del mundo. Transpor-

(the UN Climate Summit in December) to decide how to deal with the future, and many presidents have invited Indian economists. Vandana Shiva, for example, is an advisor to Nicolas Sarkozy; even Zapatero relies on Indian consultants because they have a more holistic point of view. The Europeans move with only one foot, the Indians use both: ecology and economy.

The West is going through the worst economic crisis since the Second World War. Although it sounds paradoxical, this is a “good” crisis. It is a time when we can stop, reflect and redesign our society, to seek out strategies to moderate consumption and economic growth as the *sine qua non* condition for lowering CO₂ emissions. The recession and global warming are causing the economy and the environment to converge, and they are also forcing heads of state to think a little more. They gathered in Copenhagen, for example,

Hi ha qui creu que les multinacionals han portat riquesa als països del Tercer Món. Cada dia hi ha més pobres a l'Índia. Els diners de les multinacionals no repercuten en el poder adquisitiu dels pobres locals. Fa més de cinquanta anys que les multinacionals hi operen i continua augmentant el nombre de persones per sota del llindar de la pobresa. Només se'n beneficien els rics, que cada vegada són més rics. A més, produir béns de consum a l'Índia per després transportar-los a Europa i els Estats Units l'única cosa que fa és incrementar l'escalfament del planeta. Cal reduir el transport de béns. La principal causa de l'escalfament global és el comerç global, perquè encara depenem de carburants fòssils.

Proposa tornar a mesures econòmiques proteccionistes? Prefereixo fer servir el terme *economia local*, és més positiu i més sostenible. Prefereixo que es moguin les persones que no que es moguin els

tarla desde África hasta España supone un gasto energético que se puede evitar consumiendo productos locales. Evidentemente, soy antiglobalización...

Hay quien cree que las multinacionales han traído riqueza a los países del Tercer Mundo. Cada día hay más pobres en India. El dinero de las multinacionales no repercute en el poder adquisitivo de los pobres locales. Hace más de cincuenta años que las multinacionales operan allí y sigue aumentando el número de personas por debajo del umbral de la pobreza. Sólo se benefician los ricos, que son cada vez más ricos. Además, producir bienes de consumo en India para después transportarlos a Europa y Estados Unidos lo único que hace es incrementar el calentamiento del planeta. Hay que reducir el transporte de bienes. La principal causa del calentamiento global es el comercio global, porque todavía dependemos de carburantes fósiles.

béns de consum. Les persones vienen a Europa buscando feina i, al final, s'estableixen en el lloc on treballen.

Barack Obama mereixia el Nobel de la Pau? Sé que el guardó va sorprendre molta gent, ja que Obama no feia ni deu mesos que era president. Però a mi em sembla molt bé, perquè així la pròxima vegada que hagi de prendre una decisió s'ho pensarà dues vegades: una com a president dels Estats Units i l'altra com a Nobel de la Pau. El premi el farà ser més conscient del paper que ha de tenir en pro de la pau.

Vostè és deixeble de Mahatma Gandhi? Sí, em considero el seu deixeble i si Gandhi fos viu seria contrari al comerç global. Donaria suport als artesans, als agricultors i als petits productors locals. Gandhi va dir dues coses importants: “No a la producció en massa i sí a la producció per les masses”, i “Sigues el canvi que vols veure al món”,

>>

¿Propone volver a medidas económicas proteccionistas? Prefiero usar el término *economía local*, es más positivo y más sostenible. Prefiero que las personas se muevan, a que se muevan los bienes de consumo. Las personas vienen a Europa buscando trabajo y, al final, se establecen en el lugar donde trabajan.

¿Barack Obama merecía el Nobel de la Paz? Sé que el galardón sorprendió a mucha gente, ya que Obama no llevaba ni diez meses como presidente. Pero a mí me parece muy bien, porque así la próxima vez que tenga que tomar una decisión lo pensará dos veces: una como presidente de Estados Unidos y la otra como Nobel de la Paz. El premio le hará ser más consciente del papel que tiene que desarrollar en pro de la paz.

¿Es usted discípulo de Mahatma Gandhi? Sí, me considero su discípulo, y si Gandhi estuviera vivo sería contrario al comercio global.

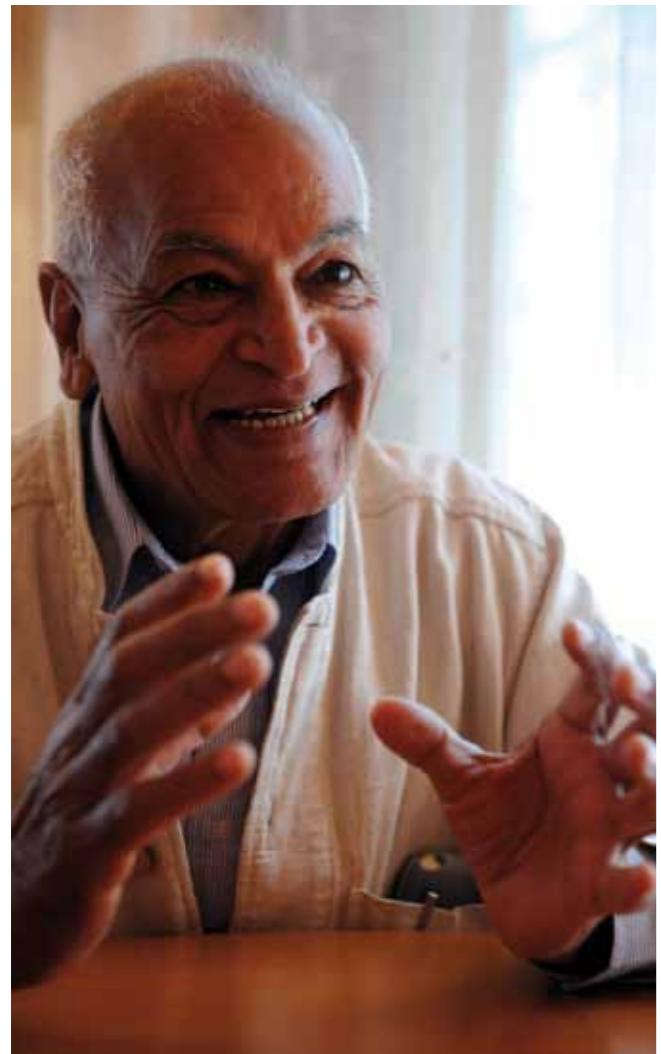
>>

more sustainable. I prefer that people move, not consumer goods. People come to Europe in search of work and eventually they settle down in the places where they work.

Did Barack Obama deserve the Nobel Peace Prize? I know that the award surprised many people because Obama had not even been in office as president for ten months. But I think it was a good decision, because the next time he makes a decision he will have to think twice: first as the President of the United States, and secondly as a Nobel laureate. The prize will make him more aware of the role he has to play in terms of furthering peace.

Are you a disciple of Mahatma Gandhi? Yes, I consider myself to be his disciple of his, and if Gandhi were alive today he too would be against global commerce. He would support artisans, farmers and small local producers. Gandhi said two important things: “No to

>>

<<

és a dir, actua, participa. Tots hem de ser líders dels petits canvis, és a dir, del granet de sorra que podem aportar cadascun. Tenim un gran potencial i cal destapar-lo.

És una visió molt espiritual, no creu que per als occidentals és un concepte massa abstracte? Totes les relacions estan basades en l'espiritualitat. La paraula *esperit* ve de respirar. Tots respirem el mateix aire, la humanitat, els animals, els arbres... Així, doncs, tots ens relacionem a través de la respiració. Som ecologistes per amor a la naturalesa i a les persones, no per por. Les persones materialistes treballen a partir de la por, por de perdre les seves possessions materials. Però, si ets espiritual, la teva visió és que tot pertany a tothom, no posseeixes res. Com pots posseir la naturalesa, un riu, un arbre, la Terra? Nosaltres pertanyem a la Terra, no la Terra a nosaltres. Aquesta és l'essència de l'espiritualitat. A Occident vivim en una

<<

Apoyaría a los artesanos, a los agricultores y a los pequeños productores locales. Gandhi dijo dos cosas importantes: "No a la producción en masa y sí a la producción por las masas", y "Sé el cambio que quieras ver en el mundo", es decir, actúa, participa. Todos tenemos que ser líderes de los pequeños cambios, es decir, del granito de arena que podemos aportar cada uno. Tenemos un gran potencial y hay que destaparlo.

Es una visión muy espiritual, ¿no cree que para los occidentales es un concepto demasiado abstracto? Todas las relaciones están basadas en la espiritualidad. La palabra *espíritu* viene de respirar.

breathe the same air: mankind, animals, trees... So we are all related by breathing. We are ecologists because of our love of nature and of people, not out of fear. Materialistic people work on the basis of fear: the fear of losing their material possessions. But if you are spiritual, in your view everything belongs to the whole world, you don't own anything. How can you own nature, a river, a tree, the Earth? We belong to the Earth; the Earth does not belong to us. That is the essence of spirituality. In the West we live in a materialist society that lacks spirituality, and without spirituality there is no future.

There are a lot of movements which criticise unbridled capitalism and advocate a way of life that is slower or more traditional. Do you think we are on the right track? I believe we are headed in the right direction. A lot of things are happening in the West. Every

<<

mass production and yes to production by the masses", and also, "Be the change you want to see in the world", which is to say act, participate. We all have to be leaders of small changes, meaning the grain of sand that we can each contribute. We have great potential and we have to unleash it.

Yours is a very spiritual vision. Don't you think that as a concept Westerners might find it too abstract? All relationships are based on spirituality. The word 'spirit' comes from 'to breathe'. We all

"Els europeus es mouen amb un sol peu i els indis, amb els dos: ecologia i economia"

"Los europeos se mueven con un pie y los indios con los dos: ecología y economía"

"The Europeans move with only one foot, the Indians use both: ecology and economy"

coses en els països occidentals. Cada dia es recicla més, hi ha més ciutats que tenen carrils bici, que promocionen el menjar orgànic, els moviments d'*slow food*, els consumidors tornen a comprar als mercats tradicionals de menjar... En el futur hem d'anar cap a una economia més solidària i, per això, necessitem tres coses: imaginació, creativitat i ingenuïtat. Aquesta crisi és una bona oportunitat per redissenyar el nostre sistema econòmic. Ens ha de servir per fomentar la creativitat i la imaginació per poder construir una societat millor. Així doncs, deixem de mirar enrere; hem de mirar cap endavant, cap a un futur en què ciència i espiritualitat caminijen juntes, de bracet. Einstein va dir que la ciència sense espiritualitat és cega, i l'espiritualitat sense ciència, coixa. Els països orientals són coixos i els occidentals, cecs. Per separat anem tots a l'abisme, però si treballem tots junts ho podem aconseguir. ■

Todos respiramos el mismo aire, la humanidad, los animales, los árboles... Así es que todos nos relacionamos a través de la respiración. Somos ecologistas por amor a la naturaleza y a las personas, no por miedo. Las personas materialistas trabajan a partir del miedo, miedo a perder sus posesiones materiales. Pero, si eres espiritual, tu visión es que todo pertenece a todo el mundo, no posees nada. ¿Cómo puedes poseer la naturaleza, un río, un árbol, la Tierra? Nosotros pertenecemos a la Tierra, no la Tierra a nosotros. Esta es la esencia de la espiritualidad. En Occidente vivimos en una sociedad materialista que carece de espiritualidad, y no hay futuro sin espiritualidad. **Hay muchos movimientos que critican el capitalismo salvaje y apuestan por estilos de vida más tradicionales o lentos. ¿Cree que vamos por buen camino?** Creo que vamos en la dirección correcta. Se están haciendo muchas cosas en los países occidentales. Cada día

day there is more recycling, more cities have bicycle lanes, promote organic food, the Slow Food movement, consumers who are going back to shopping for food at traditional markets... In the future we need to move towards an economy which shows more solidarity, and for that to happen we need three things: imagination, creativity and ingenuity. This crisis is a good opportunity to redesign our economic system. It should help us to encourage creativity and the imagination to be able to develop a better society. So, instead of looking backwards, we must look forwards towards a future where science and spirituality go hand in hand. Einstein said that science without spirituality is blind, and spirituality without science is lame. The Eastern countries are lame and Western countries are blind. On our own we are all headed for the abyss, but if we work together we can make it. ■

se recicla más, hay más ciudades que cuentan con carriles bicicleta, que promocionan la comida orgánica, los movimientos de *slow food*, los consumidores vuelven a comprar en los mercados tradicionales de comida... En el futuro debemos ir hacia una economía más solidaria y, para ello, necesitamos tres cosas: imaginación, creatividad e ingenuidad. Esta crisis es una buena oportunidad para rediseñar nuestro sistema económico. Nos debe servir para fomentar la creatividad y la imaginación para poder desarrollar una sociedad mejor. Así es que dejemos de mirar atrás; tenemos que mirar hacia delante, hacia un futuro donde ciencia y espiritualidad caminen juntas de la mano. Einstein dijo que la ciencia sin espiritualidad es ciega, y la espiritualidad sin ciencia, coja. Los países orientales son cojos y los occidentales, ciegos. Por separado vamos todos al abismo, pero si trabajamos todos juntos lo podemos conseguir. ■

Resurgence at the heart of earth, art and spirit
www.resurgence.org

Schumacher College - Transformative courses on sustainability
www.schumachercollege.org.uk

Peace Walk - Wikipedia
en.wikipedia.org/wiki/Peace_walk